

Thái Thượng Cảm ứng Thiên

Tập 43

Hôm qua tôi giảng đến *“Thi ân bất cầu báo, dĩ nhân bất truy hối”* (Ban ân chẳng mong được báo đáp, đã cho người khác sẽ chẳng hối hận). Hai chữ “thi ân” chúng ta phải chú ý, “thi ân” là bố thí ân đức, làm thiện cho người. Trong các buổi giảng chúng tôi thường nói là phải thường giữ tâm thuần thiện, ý nghĩ thuần thiện, niệm niệm suy nghĩ cho người khác, đây là bố thí ân đức.

Bố thí ân đức là cách nghĩ của Ngài, là cách nói của Ngài. Nếu bản thân chúng ta vẫn còn có một niệm tâm bố thí ân đức là sai rồi. Sai ở đâu vậy? Chúng ta dính tướng rồi. Dính tướng là không viên mãn, dính tướng là nhân thiện ở trong tam giới lục đạo, không tương ứng với tánh đức. Đạo lý này rất sâu, rất rộng, người học Phật không thể không biết. Nếu bạn không biết thì không có được tâm thanh tịnh. Quý vị phải biết rằng, tâm thanh tịnh mới là chân thiện, là đại thiện.

Hôm qua chúng tôi tham gia buổi đại hội biểu dương các bà mẹ vĩ đại của Hội Giáo. Chúng tôi không biết buổi lễ này lại là nơi tập trung những người có địa vị. Có ba vị Bộ trưởng, có sự tham dự của tiền tổng thống Singapore và ứng cử viên tổng thống sắp tuyên cử, ông Nathan cũng có tham dự, còn có một số Đại sứ của Đại Sứ Quán các nước. Chúng tôi trò chuyện ở trong phòng khách quý. Họ gặp tôi đều rất hoan hỷ. Họ nói với tôi, xem ra tôi rất trẻ, hỏi tuổi tác của tôi và sau đó hỏi tôi giữ gìn sức khỏe như thế nào. Tôi bèn nói với họ là “thanh tâm quả dục”. Thanh tâm quả dục không phải là không làm việc, việc gì cũng làm cả, làm rất nhiệt tâm, làm rất cần mẫn, nỗ lực, nhưng làm bằng cách nào? Không dính tướng, chú tâm mà làm. Nếu làm mà niệm niệm không quên, điều này thì không được.

Tôi giảng thanh tâm quả dục, giảng buông xả vọng tưởng, chấp trước, họ nghe xong đều hiểu. Nhưng vẫn khó, không dễ dàng làm được. Nói thực ra, có gì khó đâu? Khó ở chỗ là chưa thật sự hiểu rõ chân tướng vũ trụ nhân sinh, khó là ở chỗ này. Cho nên Thế Tôn năm xưa khi còn tại thế, trong 49 năm hằng ngày khai thị cho chúng ta chẳng qua là nói rõ sự thật này. Đã hiểu rõ sự thật rồi thì không khó. Sự thật là gì vậy? Năng đắc và sở đắc đều không thể được. Nhà Phật thường nói: “*Vạn pháp giai không*”, bạn vẫn còn khởi vọng tưởng sao?

Tiên sinh Viên Liễu Phàm hiểu rồi, ông hiểu vẫn chưa phải là đạo lý rất sâu này, chỗ ông hiểu chẳng qua là đạo lý nhân quả báo ứng, “*giọt nước hạt cơm đều do tiền định*”, đây là sự tướng trên sự. Bạn ở trong đời này, công danh, phú quý, yểu thọ, bản tiện đều là do trong đời quá khứ tu mà có, quả báo cảm được trong đời này không mảy may sai chạy. Đây là chân tướng rất thô thiển trên sự tướng, ông đã hiểu rồi. Sau khi hiểu rồi, ông liền như như bất động, vọng tưởng, phân biệt, chấp trước tuy chưa đoạn, nhưng nhẹ rồi, so với người bình thường đã nhẹ hơn rất nhiều, rất nhiều rồi. Ông ngồi ở trong thiền đường với Thiền sư Vân Cốc ba ngày ba đêm mà không khởi một vọng tưởng nào. Nguyên nhân gì vậy? Ông hiểu rồi, ông hiểu “*giọt nước hạt cơm đều do tiền định*” nên ông buông xả. Thế nhưng đây vẫn chưa phải là chân tướng sự thật. Người hiểu rõ chân tướng sự thật, tâm mới thật sự thanh tịnh. Tiên sinh Liễu Phàm sau khi gặp được Thiền sư Vân Cốc, Ngài đã khai thị cho ông. Ông phát tâm đọc sách, cầu đạt được công danh, cải tạo vận mệnh của mình. Ông là tấm gương tốt của người thế gian, tấm gương tốt của chúng sanh lục đạo, chưa phải là người học Phật. Tuy không phải học Phật, nhưng đó là nền tảng tốt cho việc học Phật. Học Phật quả thật xây dựng từ trên nền tảng này, đây là điều không thể phủ nhận.

Phật pháp là đại thiện thế xuất thế gian. Đại thiện nhất định xây dựng trên căn bản của tiểu thiện, đạo lý này hiện nay rất ít người hiểu

được. Vào thời xưa người hiểu được nhiều, nhưng chưa chắc có thể làm được. Tại sao làm không được vậy? Có hai nguyên nhân, thứ nhất là hiểu chưa đủ triệt để, thứ hai là buông không được tập khí phiền não, không ngăn nổi sự cám dỗ của danh vọng lợi dưỡng. Chúng ta hiểu rõ rồi, sau khi hiểu rõ rồi thì phải biết làm như thế nào. Phải nương theo lời dạy của Phật thì chắc chắn không sai, dùng thiện tâm thiện hạnh giúp đỡ người khác. Người ta lừa gạt chúng ta, chúng ta vẫn phải dùng thiện tâm, thiện hạnh đối xử với họ, quyết không thể bởi vì họ lừa gạt ta, mà ta bèn lẩn tránh, không muốn quan tâm họ, vậy chúng ta vẫn là khởi tâm động niệm, chúng ta vẫn là rơi vào trong phân biệt, chấp trước. Người ta có thành ý đối với ta hay là lừa gạt ta, chúng ta không thể không biết, không biết là mê muội. Mọi thứ rõ ràng, một chút cũng không mê muội, nhưng chúng ta vẫn dùng tâm chân thành đối xử với người, đây là Phật Bồ-tát, hạnh Bồ-tát, đây là chân thật thi ân.

Thi ân mà bản thân vẫn không có ý nghĩ thi ân thì đâu có nghĩ đến việc cầu được đền đáp. Giúp đỡ người khác, thành tựu cho người, bố thí cúng dường người khác, tuyệt đối không có ý nghĩ hồi hận. Hôm qua tôi đã nói rồi, có ý nghĩ cầu đền đáp là tâm tham chưa đoạn, nên bố thí chưa viên mãn. Bố thí Ba-la-mật, bạn có bố thí mà chưa có Ba-la-mật. Bạn cho người, nhưng về sau lại hồi hận, là tâm tham lam, keo kiệt của bạn vẫn còn, keo kiệt chưa chuyển hóa hết. Đây là cái đứng đầu của tam độc. Phiền não tham không thể đoạn thì Phật dùng phương pháp bố thí giúp chúng ta nhổ trừ tham lam keo kiệt. Nếu bạn có tâm cầu báo đáp, có tâm hồi hận thì phiền não tham lam keo kiệt không thể trừ bỏ, có bố thí mà không thể gọi là bố thí Ba-la-mật. Bồ-tát là tu bố thí Ba-la-mật, phàm phu chúng ta tu bố thí mà thôi, chưa đạt đến Ba-la-mật. Nhưng nếu không tu bố thí Ba-la-mật thì chúng ta chắc chắn không thể thoát khỏi lục đạo, nhất định không thể đoạn phiền não, không thể khai trí huệ. Trí huệ là cái vốn có, vốn dĩ đầy đủ ở trong tự tánh của tất cả chúng sanh, nhưng tại sao trí huệ không khai? Chính là bị những phiền não này che

phủ kín rồi, cho nên trí huệ không thể hiện tiền. Phật dạy chúng ta đoạn trừ hết phiền não thì trí huệ liền hiện tiền. Loại phiền não nghiêm trọng nhất chính là tham lam, keo kiệt.

Hai câu nói này là dạy chúng ta phải thật cần mẫn, thật nỗ lực mà học. Tập khí phiền não của chúng ta từ vô thủy kiếp đến nay rất nặng, thường có ý nghĩ cầu đền đáp, hối hận. Có lẽ các bạn đã từng nghe tôi kể về Giản Phong Văn ở Đài Bắc đã tặng cho tôi giảng đường ở đường Nam Hàng Châu. Về sau ông rất thẳng thắn nói với tôi là ông đã hối hận suốt một năm rưỡi, thường xuyên ngủ nửa đêm thì tỉnh dậy, suy nghĩ “tại sao mình lại cho mất số tiền nhiều như vậy?”. Sau một năm rưỡi, mỗi ngày ông nghe Kinh, dần dần hiểu rồi mới không hối hận. Thật không dễ dàng! Cho nên, hiện tượng này là bình thường. Nếu bạn không có hiện tượng này thì thiện căn, phước đức của bạn người thông thường không thể sánh bằng.

Chịu bố thí đã là không dễ dàng rồi. Cầu báo đáp, hối hận là hiện tượng rất bình thường. Tuy nhiên chúng ta phải biết, nếu vẫn có ý nghĩ này là chưa đoạn hết phiền não, nên trí huệ không thể hiện tiền. Phải thường xuyên nghĩ đến sự thật này. Tham, sân, si, mạn, thị phi, nhân ngã đều buông xả rồi thì tâm địa của bạn mới thanh tịnh. Tâm thanh tịnh sẽ sanh trí huệ. Sau đó bạn mới biết, thị phi, nhân ngã, tham, sân, si, mạn sanh phiền não, không sanh trí tuệ.

Chúng ta muốn khai trí huệ thì hai câu nói này là quá hay rồi. Phải thường xuyên đi làm việc thi ân, thường xuyên đi giúp đỡ người khác; dùng trí huệ giúp đỡ người, dùng sức lao động giúp đỡ người, dùng tài lực giúp đỡ người, mọi thứ đều phải xả. Quý vị phải biết, tài càng xả thì càng được nhiều, không phải xả là mất hết, mà càng xả thì càng có nhiều. Xả là nhân, được càng nhiều đó là quả. Tu nhân đâu có đạo lý nào không được quả báo? Nhưng mà không được phép có ý nghĩ cầu quả báo. Tại

sao vậy? Ý nghĩ cầu quả báo là tâm tham. Quả báo hiện tiền đó là chân lý, nhân quả nhất định tương ứng. Sau đó bạn sẽ biết, bố thí thể lực của bạn thì thân thể của bạn càng khỏe mạnh. Bố thí trí huệ của bạn thì bạn thường có ý nghĩ hay, tư tưởng hay, biện pháp hay, giúp đỡ người khác giải trừ nguy nan, bạn tu nhân này thì sẽ tăng trí huệ.

Trí huệ của Phật tại sao lớn như vậy? Phật hằng ngày giảng Kinh thuyết pháp, bố thí biện pháp hay, dạy người phá mê khai ngộ, cho nên trí huệ mới lớn như vậy. Bản thân chúng ta có một chút gì tốt thì rất keo kiệt, luôn sợ bị người khác học được, vậy bạn làm sao có trí huệ được? Cho nên rất nhiều người đem một số sách, trước tác của Pháp sư tặng cho tôi, các bạn biết cái đầu tiên tôi xem là gì không? Tôi xem trang bản quyền ở phía sau, nếu ở trên đó in “*Sở hữu bản quyền, cấm in sao*” thì sách này tôi xếp lại, không xem. Tại sao vậy? Tâm lượng của họ quá nhỏ, họ có thể viết ra cái gì hay được chứ? Chỉ làm mất thời gian của tôi. Tâm lượng quá nhỏ thì không có trí huệ. Bản thân có một chút gì hay thì nắm thật chắc quyền lợi của mình. Quyền tài sản trí tuệ gì chứ, họ làm gì có trí huệ? Người thật sự có trí huệ thì vạn duyên buông xả, bản quyền cũng buông xả, không cần nữa, người này mới có trí huệ. Nguyên tắc đọc sách của tôi là như vậy, không lãng phí thời gian. Cho nên phải học Phật Bồ-tát, nhiệt tâm giúp đỡ người. Nếu thật sự làm được không mong cầu quả báo, không hối hận, nhất định phải thâm nhập Kinh tạng, lý sự đều phải thấu triệt, nhất định thực hiện vào trong đời sống, cần mẫn nỗ lực mà làm.

Trong chú giải có mấy câu nói nói vô cùng hay, được trích trong Kinh Phật. Người lấy tiền của giúp đỡ người khác, bên trong không thấy có “*ta là người bố thí*”, quên mất “*ngã*” rồi, bên ngoài cũng không có bận tâm đến “*người tiếp nhận sự bố thí của ta*”, ở giữa cũng quên mất “*vật mà ta bố thí*”, đây gọi là “*Tam Luân Thử Không*”. Chư Phật Bồ-tát hoàn toàn là giúp đỡ người như vậy, dùng tài thí, dùng pháp thí, dùng vô

úy thí, tâm địa vĩnh viễn là thanh tịnh, bình đẳng nên thí nhỏ mà được phước báo lớn. Ở trong ví dụ nói, bố thí một đấu gạo được vô lượng vô biên phước báo. Đây là thật, một chút cũng không giả. Tại sao vậy? Vì xứng tánh. Họ được vô lượng vô biên phước báo là họ đem tánh đức mở ra rồi. Đạo lý là như vậy. Thí xả một xu có thể tiêu trừ tai nạn 1.000 kiếp, lời nói này đều là sự thật, không phải giả. Chúng ta ngày nay tu phước đạt được quả báo rất nhỏ, cũng không cách gì tiêu trừ tai nạn, nguyên nhân do đâu vậy? Tâm không thanh tịnh, cho dù bố thí nhiều đi nữa, vẫn là cách tánh đức một tầng, cho nên vẫn phải sống khổ ở trong lục đạo như xưa. Cũng chính là chúng ta còn tồn tại ý nghĩ cầu quả báo, vì vậy chúng ta tu như thế nào cũng bị thua kém rất xa so với Phật Bồ-tát. Nhất là việc hối tiếc, đây là mấu chốt rất lớn. Nếu làm việc ác mà hối hận, vậy thì tốt, niệm ác đó dần dần sẽ chấm dứt. Nếu làm việc thiện mà hối hận, cái gốc niệm thiện này bị đoạn mất, sau này sẽ không biết tu thiện nữa.

Hiện nay người thế gian tu thiện có phải là dùng chân tâm để tu thiện không? Chắc chắn phía sau có quả báo, họ thấy được rồi, giống như đánh bạc, họ đánh ra con bài này, có khi cũng thấy sai rồi. Không phải là dùng tâm thanh tịnh, không phải là dùng tâm thiện chân chánh, đều là tự tư tự lợi, việc có lợi ích cho bản thân thì muốn làm nhiều một chút. Việc thiện mà Phật Bồ-tát làm, bên trong tuyệt đối không có lợi ích cho bản thân, cho nên tâm của các Ngài thanh tịnh, các Ngài sinh trí huệ, có phước đức lớn, vô lượng vô biên phước đức. Chúng ta ngày nay không những bản thân hiểu đạo lý, hiểu rõ chân tướng sự thật này, phải giảng cho người khác nghe, mà chính mình còn phải thật sự làm cho người khác thấy. Giảng cho người khác nghe, làm cho người khác thấy, mục đích làm gì vậy? Quyết không có mục đích của mình, chỉ hy vọng người khác tốt, hy vọng xã hội tốt, hy vọng mọi người sống hòa thuận, bản thân vẫn không nhiễm mảy bụi, vẫn là thanh tịnh vô vi. Đây là đệ tử Phật, người này là học Phật chân chánh. Nếu bạn giúp đỡ người mà bạn

lại hỏi hận, trái lại không bằng không giúp người. Tại sao vậy? Vì e rằng thiện căn của mình từ đây bị đoạn mất.

Trong tiểu chú có ví dụ, cũng có thuyết pháp, nói rất hay. Ở trong đoạn thứ hai, Ngài nói bố thí có ba loại, pháp thí, tài thí và tâm thí. Điều này so với cách nói thông thường của chúng ta có chút sai khác. Bình thường chúng ta nói bố thí tài, bố thí pháp, bố thí vô úy, cách nói này là nhiều nhất. “Tâm thí” là chân tâm. Chân tâm bố thí như thế nào? Dạy người khác cũng hiểu rõ có chân tâm. Chân tâm của họ có thể do bạn giáo hóa, diễn thuyết mà được gợi mở nên chân tâm của họ lưu lộ ra được. Đây là tâm thí, đây là việc khó khăn nhất, thế nhưng công đức là không có bờ mé, không cùng tận. Việc này chỉ có chư Phật Như Lai, Pháp Thân Đại Sĩ mới làm được. Thế nhưng ở trong chú giải thì nói cạn. Cạn là gì vậy? Chúng ta không có năng lực bố thí, nhưng có cái tâm này. Ngạn ngữ có câu: *“Tâm có thừa mà sức không đủ”*. Không phải chúng ta không có tâm mà thường giữ tâm ấy, thường xuyên có tâm bố thí, thường xuyên có nguyện vọng giúp đỡ người khác, tuy chúng ta không có năng lực, nhưng cái tâm này vĩnh viễn không mất đi. Đây là nghĩa cạn của tâm thí, chúng ta có thể bắt tay vào làm. Thế nhưng ở trong hoàn cảnh đời sống hiện nay của chúng ta, chỉ cần chăm chỉ làm công việc bổn phận của mình thì chính là tâm thí.

Chúng ta xuất gia rồi, việc người xuất gia làm là gì? Ngành nghề này, công việc bổn phận là gì vậy? Vì người diễn thuyết. “Diễn” là biểu diễn. Chúng ta sống là biểu diễn. *“Học vi nhân sư, hành vi thế phạm”*, đây là biểu diễn. Sư là mẫu mực, phạm là mô phạm. Đời sống của chúng ta là chuẩn mực sống cho tất cả chúng sanh. Chúng ta mặc y phục là chuẩn mực ăn mặc cho mọi người, y phục phải sạch sẽ, phải chỉnh tề, rách chẳng sao cả, rách có thể vá lại một chút, nhưng nhất định phải sạch sẽ, phải chỉnh tề. Chúng ta ăn cơm là chuẩn mực của việc ăn uống, ăn cơm cũng có phép tắc, có phong thái. Thử nghĩ, ta ăn cơm dáng vẻ kiêu

này có thể làm chuẩn mực cho người khác được không? Đây chính là Phật pháp. Phật pháp là giáo dục đời sống, từng li từng tí đều phải làm tấm gương tốt cho chúng sanh. Chúng ta có làm được chưa?

“Thuyết” là nói rõ cho chúng sanh. Người ta nhìn thấy hình ảnh này, muốn hướng về bạn để thỉnh giáo. Bạn giải thích cho họ, nói rõ cho họ. Họ nhìn thấy rồi, họ tin. Họ nghe thấy rồi, họ hiểu. Hiểu là giải. Họ có tín, có giải, họ cũng sẽ làm theo, họ cũng sẽ học. Phật pháp không phải chỉ nói, mà Phật pháp là phải **giải - hành tương ưng**, giải và hành quan trọng như nhau. Ở trong Kinh Đại Thừa, đem “Hành” đặt ở hàng đầu, “Giải” xếp ở hàng thứ hai. Tịnh Độ chính là như vậy. Bồ-tát Quan Âm xếp ở hàng đầu, Bồ-tát Đại Thế Chí đặt ở thứ hai. Quan Âm đại biểu cho “Hành”, Đại Thế Chí đại biểu cho “Giải”. Ở trong Kinh Hoa Nghiêm, Phổ Hiền đại biểu cho “Hạnh”, xếp ở vị trí thứ nhất, Văn Thù đại biểu cho “Giải”, xếp ở vị trí thứ hai. “Giải - Hành” là một sự việc. Đặc biệt chú trọng hành môn, nói được thì nhất định phải làm được, chúng ta mới có được sự thọ dụng đích thực. Sự thọ dụng đích thực này là pháp hỷ sung mãn. Cái hỷ duyệt này không phải do bên ngoài kích thích. Hiện nay người thế gian hưởng lạc là gì vậy? Là hưởng thụ cái vui do ngũ dục lục trần kích thích, cái vui đó là từ bên ngoài đến, giống như uống thuốc kích thích, chích morphine vậy, cái vui đó không phải chân lạc. Trong Phật pháp nói lạc là giống như dòng suối trong nội tâm tuôn trào ra vậy. Đây là chân lạc, gọi là pháp hỷ sung mãn, chúng ta chưa đạt được. Tại sao chưa đạt được vậy? Vì chưa làm được. Thực hiện lời dạy của Phật vào trong đời sống thì trong đời sống sinh ra hỷ duyệt, đây là chân lạc. Cái lạc này không phải đến từ bên ngoài. Hơn nữa, xin thưa với quý vị, cái lạc này là nguồn dưỡng chất thù thắng nhất của nhân sinh. Người thế gian cũng có người hiểu được, gọi là “*người gặp việc vui, tinh thần sáng khoái*”, tinh thần phấn chấn ngay. Cho nên Phật Bồ-tát vĩnh viễn không mệt, không chán. Không mệt mỏi, không phiền chán là đạo lý gì vậy? Hỷ duyệt.

Chúng ta làm việc, vì sao thường mệt mỏi hay phiền chán vậy? Không có hỷ duyệt. Chúng ta tu học Phật pháp không đạt được pháp hỷ thì làm sao có thể có tiến bộ được? Nếu sau khi bạn đạt được pháp hỷ rồi, bạn quả thật sẽ có bước tiến bộ dài, bạn sẽ không thoái chuyển. Bạn chưa đạt được pháp hỷ thì rất dễ dàng thoái chuyển. Muốn được pháp hỷ thì nhất định phải coi trọng giải hành như nhau, bạn mới có thể đạt được, thiên lệch về một bên thì không thể đạt được. Có giải, không hành thì không thể đạt được, có hành không giải cũng không thể đạt được. Ngài Thanh Lương nói trong chú giải Kinh Hoa Nghiêm: “*Hữu giải vô hành, tăng trưởng tà kiến. Hữu hành vô giải, tăng trưởng vô minh*”, đều không đạt được pháp hỷ. Pháp hỷ nhất định phải “Giải - Hành” tương ưng. Ở trong Thiền tông gọi là định huệ đẳng học, ở trong đây bạn mới có được pháp hỷ. Định huệ không cân bằng thì không thể đạt được, giải hành không cân bằng thì không thể đạt được. Nhất định phải cân bằng thì ở trong đó mới có thể sản sinh ra pháp hỷ.

Hai câu này là giảng về “Hành”. Hy vọng chúng ta cần lưu ý, phải cần mẫn mà thể hội, mà tư duy, nỗ lực làm, nhất định phải thực hiện vào trong đời sống. Chúng ta ngày nay thi ân với người, nhất định phải dùng Phật pháp, lấy Phật pháp làm chủ. Chúng ta không dựa vào tiền tài, sau này bạn tiếp nhận người ta bố thí, vậy là tài đến rồi. Đến rồi thì lập tức chuyển tay, liền phải thí trở ra, nhất định không được lưu giữ. Bạn lưu giữ sẽ có sai lầm, sai lầm sẽ nảy sinh ngay. Tại sao vậy? Phiền não sẽ khởi lên, sẽ tăng trưởng tham sân si mạn, cho nên phải buông xả sạch sẽ, nhất định không nên để phiền não tăng trưởng, mà phải để trí huệ của mình tăng trưởng. Chúng ta phải nhớ kỹ, chỉ có trí huệ mới có thể giải quyết vấn đề lục đạo, giải quyết vấn đề sinh tử. Muốn giải quyết tất cả vấn đề của thế xuất thế gian, cần phải có trí huệ chân thật.

Được rồi, hôm nay thời gian đã hết, chúng ta chỉ học đến đây thôi.

A Di Đà Phật.